

Ministerstvo financií
Slovenskej republiky

Nadácia
F. A. Hayeka

Projekt pilotnej implementácie programového rozpočtovania
(s dôrazom na využitie strategického plánovania)
pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov
a účinnosti dosahovania cieľov na úrovni samosprávy

Záverečná správa

Cieľ

Obsah

Úvodná informácia	3
Realizované výstupy počas projektu	4
Odporúčania	7

Úvodná informácia

Záverečná správa sa realizuje ako posledný z výstupov projektu Ministerstva financií SR s názvom *Projekt pilotnej implementácie programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov na úrovni samosprávy* (ďalej len „projekt“).

Cieľom projektu bolo prostredníctvom programových štruktúr formulovaných v pilotných subjektoch úspešne implementovať programové rozpočtovanie v miestnej a regionálnej územnej samospráve pre návrhy rozpočtov na roky 2009 – 2011. Výber pilotných subjektov samospráv podliehal kritériu rôznej veľkosti zapojených subjektov a kritériu geografickej polohy v rámci územia SR tak, aby boli výstupy projektu dostupné pre ďalšie subjekty miestnej a regionálnej územnej samosprávy. Počet pilotných subjektov zapojených do projektu predstavuje spolu v 30 subjektov samosprávy, pričom ich rozloženie je opísané v nasledujúcej tabuľke:

Subjekt samosprávy	Počet
VÚC	3
Krajské obec	3
Okresné obec	13
Obec	11
Spolu	30

Jednou z obcí, ktoré sa zapojili do projektu, je aj **obec Cigeľ**.

Cieľom Záverečnej správy je prezentovať:

- informácie o **pokroku** v porovnaní s údajmi obsiahnutými vo vstupnej správe;
- informácie o jednotlivých **realizovaných výstupoch** počas trvania projektu na každom jednom pilotnom subjekte územnej samosprávy;
- odporúčania** pre individuálne subjekty územnej samosprávy z hľadiska ďalšej implementácie programového rozpočtovania.

Realizované výstupy počas projektu

Súčasťou prípravnej fázy realizácie projektu bolo vypracovanie **Vstupnej správy** pre obec Cigeľ ktorá identifikovala stav subjektu pred vstupom do spolupráce v kľúčových oblastiach záujmu projektu

- v otázke existencia regulačného rámca:

	Áno	Nie
Existencia regulačného rámca rozpočtového procesu		X
Existencia rozpočtového harmonogramu		X

- v otázke strategického rozmeru v rozpočtovom procese:

	Áno	nie	Čiastočne
Existencia strategických dokumentov	X		
Existencia vízie		X	
Využitelnosť vízie pre projekt		X	
Existencia zámerov	X		
Využitelnosť zámerov pre projekt			X
Existencia cieľov	X		
Využitelnosť cieľov pre projekt			X
Existencia merateľných ukazovateľov		X	
Využitelnosť merateľných ukazovateľov pre projekt		X	

- v otázke rozpočtového procesu a zodpovednosti:

	Áno	nie	častočne
Existencia zámerov, cieľov, ukazovateľov v rozpočte		X	
Uplatňovanie strategického rámca v rozpočtovom procese	X		
Existencia jasných úloh v rozpočtovom procese	X		
Existencia jasných zodpovedností v rozpočtovom procese		X	
Existencia jasných termínov v rozpočtovom procese		X	
Existencia monitorovania rozpočtu aj z hľadiska iného ako finančného			X
Existencia hodnotenia rozpočtu aj z hľadiska iného ako finančného			X

Súčasťou prípravnej fázy realizácie projektu bolo aj vypracovanie individualizovaných školiacich materiálov pre samosprávu, ktoré boli využívané v rámci procesu vzdelávania. Ide o tieto dokumenty:

- **Vzorové príklady programových štruktúr**
- **Vzorové príklady tvorby základných prvkov programového rozpočtovania**
- **Prezentácie popisujúce postupy a procesy pri tvorbe programovej štruktúry**
- **Metodika tvorby strategického plánu**

Hlavná časť projektu bola venovaná **vzdelávaniu** subjektu samosprávy formou **školení** a **workshopov**, tvorbe cvičného programového rozpočtu na rok 2008, **konzultáciám** zameraným na prípravu **programového rozpočtu 2009-2011** a **konzultáciám** venovaných **štandardizácii** rozpočtového procesu. Prehľad výstupov projektu prezentuje tabuľka:

Výstup	Realizovaný		
	Áno	Nie	Častočne
Vstupná správa pre obec Cigeľ	x		
Školiace materiály pre obec Cigeľ	x		
Školenia a workshopy pre obec Cigeľ	x		
Školenia a workshopy pre iné subjekty		x	
Programový rozpočet na rok 2008 pre obec Cigeľ	x		
Pilotný programový rozpočet 2009-2011 pre obec Cigeľ	x		
Konzultácie pre obec Cigeľ	x		

Ilustrácia programovej štruktúry s finančnými alokáciami výdavkov

Programový rozpočet obce CIGEL - výdavkový podľa 2009		
Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola	Rozpočet programu (v tis. Sk)	1 638,48
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	54,388
Program 2: Propagácia a marketing	Rozpočet programu (v tis. Sk)	72,40
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	2,403
Program 3: Interné služby	Rozpočet programu (v tis. Sk)	457,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	15,169
Program 4: Služby občanom	Rozpočet programu (v tis. Sk)	319,55
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	10,607
Program 5: Bezpečnosť	Rozpočet programu (v tis. Sk)	41,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	1,361
Program 6: Odpadové hospodárstvo	Rozpočet programu (v tis. Sk)	335,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	11,119
Program 7: Miestne komunikácie	Rozpočet programu (v tis. Sk)	1 970,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	65,392
Program 8: Vzdelávanie	Rozpočet programu (v tis. Sk)	3 724,40
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	123,627
Program 9.: Šport	Rozpočet programu (v tis. Sk)	361,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	11,983
Program 10: Kultúra	Rozpočet programu (v tis. Sk)	534,43
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	17,740
Program 11: Prostredie pre život	Rozpočet programu (v tis. Sk)	203,25
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	6,747
Program 12.: Bývanie	Rozpočet programu (v tis. Sk)	33 480,00
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	1 111,332
Program 13.: Sociálne služby	Rozpočet programu (v tis. Sk)	439,45
	Rozpočet programu (v tis.EUR)	14,589
Celkové výdavky	v tis. Sk	43 575,96
	v tis.EUR	1 446,457

Programová štruktúra rozpočtu mesta Cigeľ za rok 2009:

- Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola**
 - Podprogram 1.1: Manažment
 - Podprogram 1.2: Finančné riadenie
 - Podprogram 1.3: Kontrola
 - Podprogram 1.7.: Členstvo v záujmových organizáciách
- Program 2: Propagácia a marketing**
 - Podprogram 2.1: Družobné obce – rozvoj partnerstiev
 - Podprogram 2.2: Pamäť obce
 - Podprogram 2.3.: Web-stránka obce
- Program 3: Interné služby**
 - Podprogram 3.1.: Správa obecného majetku
 - Prvok 3.1.1: Správa nehnuteľností
 - Prvok 3.1.2: Správa hnutelného majetku
 - Podprogram 3.2.: Vzdelávanie zamestnancov
- Program 4: Služby občanom**
 - Podprogram 4.1.: Občiansky servis
 - Prvok 4.1.1: Evidencia obyvateľov, objektov a zvierat
 - Prvok 4.1.2: Overovanie a osvedčovanie
 - Prvok 4.1.3: Spoločný stavebný úrad
 - Podprogram 4.2.: Zbor pre občianske záležitosti
 - Podprogram 4.3.: Cintorín a pohrebné služby
 - Podprogram 4.4.: Komunikácia s občanmi
 - Prvok 4.4.1: Obecný rozhlas
 - Prvok 4.1.2: Cigľiansky spravodaj
- Program 5.: Bezpečnosť**
- Program 6.: Odpadové hospodárstvo**
 - Podprogram 6.1.: Odvoz obecného odpadu
 - Podprogram 6.2.: Likvidácia obecného odpadu
- Program 7.: Miestne komunikácie**
 - Podprogram 7.1: Údržba komunikácií
 - Podprogram 6.2: Výstavba komunikácií
- Program 8: Vzdelávanie**
 - Podprogram 8.1: Materská škola
 - Podprogram 8.2.: Základná škola 1-4
 - Podprogram 8.3: Školský klub detí
 - Podprogram 8.4.: Stravovanie školopovinných
 - Podprogram 8.5.: Spoločný školský úrad
- Program 9.: Šport.**
 - Podprogram 9.1: Centrá športu v obci
 - Prvok 9.1.1: Futbalové ihrisko
 - Prvok 9.1.2: Multifunkčné ihrisko
 - Prvok 9.1.3: Lyžiarske stredisko
 - Podprogram 9.2.: Športové aktivity občanov
- Program 10.: Kultúra**
 - Podprogram 10.1: Infraštruktúra kultúry
 - Prvok 10.1.1: Kultúrny dom
 - Prvok 10.1.2: Obecná knižnica
 - Podprogram 10.2: Podpora kultúry v obci
- Program 11.: Prostredie pre život**
 - Podprogram 11.1.: Verejné osvetlenie
 - Podprogram 11.2.: Verejná zeleň
- Program 12: Bývanie**
 - Podprogram 12.1.: Správa bytového fondu
 - Podprogram 12.2.: Rozvoj bývania v obci
- Program 13: Sociálne služby**
 - Podprogram 13.1: Príležitostná výpomoc obce
 - Prvok 13.1.1: Príspevok k narodeniu dieťaťa
 - Prvok 13.1.2: Jednorazová dávka
 - Prvok 13.1.3: Podpora sociálnych spolkov
 - Podprogram 13.2: Dôstojná staroba
 - Prvok 13.2.1: Stravovanie dôchodcov
 - Prvok 13.2.2: Domáca opatrovateľská služba
 - Prvok 13.2.3:
 - Podprogram 13.3: Osobitný príjemca - hmotná núdza
 - Podprogram 13.4.: Aktivačné práce

Odporúčania

- Implementácia programového rozpočtovania v obci Cigeľ prebehla úspešne, cvičný programový rozpočet za rok 2008 bol prezentovaný v rámci obecného zastupiteľstva v novembri a programový rozpočet na rok 2009-2011 bol schválený v decembri 2008. V nadväznosti na kumuláciu rozpočtovo-účtovnej, ale aj ostatnej administratívno-správnej obecnej agendy u jednej pracovníčky je zrejmé, že nie je možné venovať dodržiavaniu pracovného cyklu programového rozpočtovania celoročnú pozornosť. Oba rozpočty boli pripravené s výraznou externou asistenciou, predovšetkým v otázke transformácie finančných alokácií z ekonomicko-položkového rozpočtu do rozpočtu programového, takže v nasledujúcom období odporúčame venovať pozornosť obnoveniu znalostí pri každej rozpočtovej úprave, ako aj od počiatku prípravy návrhu rozpočtu na rok 2010-2012.
- Maximálne využívanie excel programu pri operatívne finančného manažmentu aj v nadväznosti na implementáciu štandardov rozpočtových formulárov, ktoré sú v elektronickej podobe excel-dokumentov by mohlo zásadným spôsobom skvalitniť rozpočtové procesy obce.
- Všetky manažérsko-administratívne procesy v obci Cigeľ, sú postavené na každodennom kontakte troch interných pracovníkov obecného úradu, pričom samotný rozpočtový cyklus je záležitosťou dvoch pracovníkov (ekonómka - starosta). Zabehnutá prax rozpočtového cyklu v obci doteraz stála na zvykovom štandarde, pričom v rámci projektu došlo k zaradeniu **štandardizovanej rozpočtovej smernice do vnútorného regulačného prostredia obce.**
- Pre monitorovanie a hodnotenie nebola doteraz v obci vytvorená prax formálneho evaluačného písomného protokolu a pri dennom kontakte medzi občanmi, poslancami a administratívou obce ani nebola pociťovaná jeho absencia ako problém. V rámci programového rozpočtovania a vypracovaných školiacich materiálov sa aj do administratívneho systému obce dostáva požiadavka štandardizovaných postupov v hodnotení a monitorovaní. Na túto skutočnosť taktiež upozorňuje aj regulačná rozpočtová smernica.
- V prípade existencie nie rozsiahlych finančných zdrojov, odporúčame zabezpečiť rozdelenie bežných prevádzkových výdavkov obce presne podľa oblastí, do ktorých spadajú a tým zabezpečiť maximálne presný obraz o výdavkoch samosprávy.